

Molí de la Codina

Gaià

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sector central del terme de Gaià
Emplaçament Des de la Codina camí direcció nord-oest uns 700 m
Alçada: 455

Coordenades:

Latitud: 41.93288
Longitud: 1.93278
UTM Est (X): 411522
UTM Nord (Y): 4642875

Classificació

Número de fitxa 08090 - 263
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Edifici en estat d'abandó, sense coberta
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: 08089A007000120000YW
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dv., 07/09/2018 - 02:00

Descripció

Antic molí fariner que pertanyia a la masia de la Codina. Es troba situat a la riera de Gaià, en un punt de confluència amb un altre torrent i uns 500 m al nord-oest de la masia de la Codina. Del molí se'n conserva la resclosa, el rec, la bassa i l'edificació de l'habitatge junt amb la part del molí pròpiament. La resclosa es troba a 50 m de la bassa, riera amunt. És força curta (d'uns cinc metres) i de pedra. La resclosa provoca un petit embassament que és aprofitat com a punt d'aigua de les ADF. El rec és molt curt i estret, excavat al terra, i desemboca a la bassa del molí. Es tracta d'una bassa de planta més o menys triangular, d'uns 30 m de llargada. És obrada amb uns sòlids murs de pedra, d'una alçada considerable. Interiorment la bassa és revestida amb ciment i actualment està plena, tot i que l'aigua hi és conduïda per un tub de plàstic col·locat a l'interior del rec. La casa queda enganxada al vèrtex del triangle de la bassa i, a banda i banda, transcorren els dos cursos fluvials, de manera que el molí queda entremig, com si fos una illa. Pel costat de llevant la bassa s'alimentava també de les aigües d'aquest altre torrent. Uns 130 m aigües amunt hi ha la font del Miquel.

La construcció del molí ja fa molt temps que és deshabitada però es conserva dempeus, tot i que sense teulada. És de planta quadrada i consta de dues plantes més la part semisubterrània del carcabà. Té una sola porta d'entrada, a la façana de llevant, a la qual s'hi accedeix mitjançant una escala-pont que es conserva parcialment i que permetia travessar el torrent. Els murs són de maçoneria. La casa només té una petita finestra al mur de ponent i una altra al de migdia, totes emmarcades amb llindes i brancals de pedra. Al sud, té un petit cos adossat que adopta una forma atípica. Al nivell inferior es conserva en molt bones condicions el túnel del carcabà, al qual s'hi pot accedir mitjançant una portella que hi ha a sector sud.

Pel que fa a l'interior del molí, ja no es conserva la mola ni la maquinària antiga. La concessió d'aigües es manté i els propietaris anteriors als actuals van adaptar la instal·lació per aprofitar-ne l'aigua, que és utilitzada sobretot per abeurar el bestiar. En un racó de l'era de la Codina hi ha una font amb un seient que és fet amb restes d'una mola, probablement procedent del molí de la Codina.

Observacions:

Informació facilitada per Elena Guixé

Història

A l'edat mitjana no hi ha constància del mas la Codina, que sí que apareix documentat ja en el capbreu del castell de Gaià de 1692-93. En aquest moment ja havia esdevingut ja un dels masos principals del terme. Ja al segle XVIII, segons el cadastre de 1741 tenia una propietat de 120 quarteres i es trobava entre els sis masos més grans del terme de Gaià. Al segle XIX consta que tenia diverses masoveries: Coma d'en Vall, Codinacs i Racons. A més, aquest mas tenia un molí a la riera de Gaià, conegut com el molí de la Codina. No coneixem dades documentals que ens indiquin quan es va construir el molí. Per la seva tipologia constructiva ha de ser una obra com a mínim del segle XVIII, i molt probablement anterior. Sabem que cap a finals del segle XIX ja estava parat i no va tornar a funcionar.

El molí s'ha mantingut sempre dins l'heretat de la Codina. En els darrers anys aquesta propietat va ser adquirida pels germans Lladó, els quals van segregar la finca en diferents parts per vendre-les com a peces separades. Entorn de 2005 el matrimoni format per Ignasi de Puig i Elena Guixé va adquirir la Codina, incloent-hi el molí. Des d'aleshores han mantingut viva l'explotació agropecuària.

Bibliografia

BADIA, Josep M (2016). "Història", "Arquitectura", Gaià, t'estimo. Reviu Gaià, Grup de Recerca, Gaià, p. 61, 86.

IGLESIAS PERA, Lluís (2006). Pla Especial Urbanístic pel qual es cataloguen les masies i cases rurals del municipi de Gaià. Ajuntament de Gaià (document no aprovat oficialment), núm. 50.

